

خوینەری هیژا!

ئەم وشە فارسیانە کە لێرەدا بە مانای عەرەبی و ئینگلیسیانەوه ریز کران، ئەوانەن کە ئیمە بەرانبەرئیکی پر بە پێستی کوردیمان بۆ نەدیونەتەوه. ئەگەر ئێوه بۆ ھەر کامیان کوردیەکی رەسەنتان زانی، لە جیگای خۆی داینین و بۆ ئیمەشی بنیرن تا لە چاپەکانی داھاتوودا رەچاویان کەین.

فارسی	عربی	انگلیسی	کردی
آب قلیل: [فقه]	الماء القلیل	-	
آب کُر: [فقه]	الماء الكُر	-	
آبازور: [فرانسوی] / اسم.	كُمة المصباح	lampshade	
آب توسی: [روان شناسی] / اسم.	رُهاب الماء	hydrophobia	
آبتل: [فارسی] / عربی / اسم.	الضَّحَل	shoal	
آبچشی: / اسم.	أول طعام يطعمون الطفل	-	
آبزن: / اسم.	الأبزن	jacuzzi	
آبزیخانه: / اسم.	المستمهی	aquarium	
آبستگ: / اسم.	الحدب المرجانی	reef	
آبکُره: [فارسی] / عربی / اسم.	المحیط المائی	hydrosphere	
آبکوییل: / اسم. [زیست شناسی]	دجاجة الماء	scoter	
آبگوزی: / اسم.	-	hydrophobia	
آبونمان: [فرانسوی] / اسم.	الاشتراک	subscription	
آبونه: [فرانسوی] / صفت.	المشترک	subscribed	
آپارات: [روسی] / اسم.	مکینة السينما	projector	
آپاراتچی: [روسی ترکی] / اسم.	عامل مکینة السينما	projectionist	
آتش توسی: / اسم. [روانشناسی]	رُهاب النار	pyrophobia	

کردی	انگلیسی	عربی	فارسی
	atelier/ studio	المَرسَم	آتلیه: [فرانسوی] / اسم.
	adaptor	المبَدِّل	آداپتور: [فرانسوی] / اسم.
	robot	الانسان الآلی	آدم آهنی: [مغرب / فارسی] / اسم.
	archeozoic	-	آدم زیوی: [مغرب /؟] / اسم.
	archive	المحفوظات	آرشیو: [فرانسوی] / اسم.
	ascaris	الدودة المدوَّرة	آسکاریس: [فرانسوی] / اسم.
	-	السماء الاسقمريّة	آسمان پیسه: / اسم.
	pottage	-	آش نذری: [فرهنگ مردم] /
	-	-	آغاره: / اسم.
	announcement	الإعلان الدعائي المصور الجدادي	آفیش: [فرانسوی] / اسم.
	alzheimer's disease	-	آلزایمر: [آلمانی] / اسم. [نیزشکی]
	embolism	الانسداد الوعائي	آمبولی: [فرانسوی] / اسم. [نیزشکی]
	amplifier	المكبِّر	آمپلیفایر: [انگلیسی] / اسم.
	tuition	أجرة التدريس	آموزانه: / اسم.
	aneurism	التمدد الوعائي	آنوریسم: [فرانسوی] / اسم. [نیزشکی]
	door phone	-	آوابر: / اسم.
	phonography	تمثيل اللفظ	آوانگاری: / اسم.
	phonographic	التمثيل اللفظي	آوانگاشتی: / صفت.
	aorta	الوتين	آورتا: [انگلیسی] / اسم.
	-	الأتباع	اتباع: [عربی] / اسم. [بديع]
	automation	الأتمتة	آتوماسیون: [فرانسوی] / اسم.
	rental value	القيمة التأجيرية	أجرت المثل: [عربی] / اسم.
	rental	القيمة الاسمية	أجرت المسمی: [عربی] / اسم.

فارسی	عربی	انگلیسی	کردی
ارتزاق: [عربی] / اسم.	الارتزاق	sustenance	
إرسال مَثَل: [ادبی]	التمثيل	proverbial quotation	
ارگونومی: [فرانسوی] / اسم.	التقانة الإحيائية	ergonomics	
استخاره: [عربی] / اسم.	الاستخارة	-	
استراتژی: [فرانسوی] / اسم.	الاستراتيجية	strategy	
اشراق: [عربی] / اسم.	الاشراق	theosophy revelation	
اضافه حقوق:	بدل الراتب	increment raise	
افلاک نما: [عربی] / اسم.	-	planetarium	
اقتصادسنجی: [عربی] / فارسی / اسم.	الاقتصاد القیاسی	econometrics	
اقطاع: [عربی] / اسم. [قدیمی]	الإقطاع	-	
اقناع: [عربی] / اسم. [ادبی]	الإقناع	contentment	
اقیانوس: [معرب از یونانی] / اسم.	المُحيط	ocean	
المنت: [انگلیسی] / اسم.	سلک المقاومة	element	
امکانات: [عربی] / اسم.	الأمكانيات	facilities/potentialities	
انبردست: / اسم.	الزردية	pliers	
انترن: [فرانسوی] / اسم.	-	intern	
انفرم: [فرانسوی] / اسم.	البزة الرسمية	uniform	
أهلهی قَمَر:	أوجه القمر	phases of moon	
ایهام: [عربی] / اسم. [بديع]	الإيهام	ambiguity	
باجراه: / اسم.	طريق ذات الجعل	toll road	
باد آورده: صفت. [کنایی]	غير مكتسب بعمل	godsend/ unearned	
باد دَبور	الريح الجنوبية الغربية	gharbi	
باد فراو	الريح الصاعدة	anabatic wind	

فارسی	عربی	انگلیسی	کردی
باد فرورو	الريح الهابطة	katabatic wind	
باد موافق	الريح المساعدة	trade wind	
باد سوخته: صفت.	-	-	
باد نقش: [فارسی / عربی] اسم.	دورة الرياح	-	
بادنگار: اسم.	مرسمة الرياح	anemograph	
بادنما: اسم.	دوارة الهواء	weather- vane	
بازرسی: اسم.	التفتيش	inspection	
بالارو: صفت. [گفتاری]	الصاعد	rising	
بالفعل: [عربی] قيد.	فعالاً	actual	
بالقوه: [عربی] قيد.	في الأماكن	potential	
بچه سرکه: اسم. [شیمی]	أمّ الخَلّ	vinegar-plant	
بخار - ۳: [عربی] اسم.	البخار	steam/ vapor	
بدمنصب: [فارسی / عربی] صفت.	-	officious	
بدیهیات: [عربی] اسم.	البديهيات	self-evidence	
بذر اصلاح شده	الزرعة المعدلة	breeder's seed	
برفمرز: اسم.	خط الثلج	snowline	
برگردان: اسم.	اللازمة	refrain	
برهمکنش: اسم. [فیزیک]	التفاعل التبادلي	interaction/ interplay	
برونبر: اسم.	قشرة الثمر	epicarp	
برونبوم: اسم.	مقاطعة محاطة بأرض	enclave	
برون همسری: اسم. [جامعه شناسی]	الأباعدية	exogamy	
بز اخفش	-	-	
بز نگاه: اسم.	الموضع الحساس	on time	

کردی	انگلیسی	عربی	فارسی
	developer/ jerry-built	البناء المهلوج	بازو و بفروش: /اسم.
	stuff	الأهبة	بساط: [عربی] /اسم.
	(sense of) touch	اللامسة / اللمس	بساوایی: /اسم.
	remnants	المتخلفات	بقیه السیف: [عربی] / صفت.
	monument/ trophy	النصب التذکاری	بنای یادبود
	sling arms	تعليق السلاح	بندفنگ / bandfang: /اسم، [نظامی]
	-	-	بندینک: /اسم، [خیاطی]
	vernalize	الإرباع	بهاره کردن
	farming improvement	علم إصلاح طرق الزراعة	بهزراعی: [فارسی / عربی] /اسم.
	-	مكان للمحافظة على المذنبين	بهکده: /اسم.
	eugenics/ upgrade	تحسين النسل	بهزادی: /اسم.
	optimization	رفع الإرتقاء	بهینه سازی: /اسم.
	indifferent	الزاهد	بی تفاوت: [فارسی / عربی] / صفت.
	roost/ bunk	المبيت	بیتوته: [عربی] /اسم.
	bistro	مطعم صغير	بیسترو: [؟] /اسم.
	-	-	بیش تیماری: /اسم، [روانشناسی]
	biosphere	البيئة الحيوية	بیوسفر: [فرانسوی] /اسم.
	biochemistry	الكيمياء الإحيائية	بیوشیمی: [فرانسوی] /اسم.
	biophysics	الفيزياء الإحيائية	بیوفیزیک: [فرانسوی] /اسم.
	parchement	الرَّق	پارشمن: [؟] /اسم.
	part-time	بعض الوقت	پاره وقت: [فارسی / عربی] / صفت.
	archaeozoic	الدهر العتيق	پارین زیوی: /اسم.
	plinth	الرأس	پاستنگ: /اسم.

فارسی	عربی	انگلیسی	کردی
پاشیب: اسم.	المسالم المستدير	-	
پداگوژی: [فرانسوی] / اسم.	علم التربية	pedagogy	
پدرخوانده: اسم.	الربیب	godfather	
پرتونگاری: اسم.	التصوير الشعاعی	radiography	
پردازش: اسم.	العلمية	process	
پروژکتور: [فرانسوی] / اسم.	النوّارة	projector	
پریچه: اسم.	اللیف	-	
پل روگذر	مَعبر فوقیّ	overpass	
پل زیرگذر	مَعبر تحتيّ	-	
پلکان متحرک	السّم الدائر	escalator	
پوشونگ: اسم.	-	-	
پول در گردش	النقود الدائره	currency	
پیچنده: صفت.	المتلوی	winder	
پیرایه: اسم. [ادبی]	الزینة	embellishment	
پیرچشمی: اسم.	طول البصر	presbyopia	
پیش اندیشی: اسم.	التبصر	forethought	
پیش ساخته: صفت.	المعدّ من قبل	prefabricated	
تئوزوفی: [؟] / اسم.	التصوف	theosophy	
تاباندن: مصدر. متعدی.	التطیع	to shine	
تجیب: [عربی] / اسم. [ادبی]	التحیب	ingratiation	
تدوین: [عربی] / اسم.	التدوین	-	
تدوینگر: [عربی] / اسم.	المدوّن	editor/ compiler	
نزویج: [عربی] / اسم.	التزویج	marriage	

کردی	انگلیسی	عربی	فارسی
	exordium	التشبيب	تشبيب: [عربی] اسم. [ادبی]
	-	التنميق	تشعير: [عربی] اسم.
	reproaching	التشنيع	تشنيع: [عربی] اسم. [ادبی]
	acclamation	التشجيع	تشويق: [عربی] اسم.
	acclamation/ frame	رسالة التقدير	تشويق نامه: [عربی / فارسی] اسم.
	-	التصحيح	تصحيف: [عربی] اسم.
	sclerosis	التصلب	تصلب: [عربی] اسم. [پزشکی]
	subtraction	الطرح	تفریق: [عربی] اسم.
	symmetry	التناسق	تقارن: [عربی] اسم. [ادبی]
	recreational	الترفيهي	تفنی: [عربی] صفت.
	distillation	التقطير	تقطير: [عربی] اسم. [شیمی]
	formality	التصنع	تکلف: [عربی] اسم.
	calcination	التحميص	تکلیس: [عربی] اسم.
	cell phone	الهاتف الخليوي	تلفن همراه
	allusion	التلميح	تلميح: [عربی] اسم.
	telepath	المتخاطر	تله پات: [فرانسوی] صفت.
	contact/ touch	المساس	تماس: [عربی] اسم.
	allegory	الحكاية	تمثيل: [عربی] اسم.
	punitive/ penal	التأديبي	تنبيهي: [عربی] صفت.
	edification	التهديب	تهذيب: [عربی] اسم.
	commercial	الإعلان المصور	تيزو: [انگلیسی] اسم.

کتابنامه

ابراهیم پور، محمد تقی: *واژه‌نامه‌ی فارسی - کردی*. تهران، انتشارات ققنوس؛ چاپ اول، ۱۳۷۳.

احمد حبیب، بدران: *فهره‌نگی زاراوه (عهره‌بی - کوردی)*. هه‌ولپیر (ارییل)، وه‌زاره‌تی په‌روه‌ده چاپی یه‌که‌م، ۲۰۰۲.

امینی، امیر: *فره‌نگ گیاهان دارویی*. کرمانشان، انتشارات طاق‌بستان، چاپ سوم ۱۳۷۸.

انوری، حسن: *فره‌نگ بزرگ (۸ جلدی) سخن*. انتشارات سخن، چاپ دوم، تابستان ۱۳۸۲.

بابان، شکراله: *فهره‌نگی بابان (فارسی - کوردی)*. چاپی یه‌که‌م، ۱۳۶۱.

بحری، احمد: *فهره‌نگی بالنده*. هه‌ولپیر (ارییل)، انتشارات ئاراس، چاپ اول، ۲۰۰۱.

جلال غریب، کمال: *القاموس العلمی (عربی - انگلیسی - کردی)*. به‌شی یه‌که‌م، چاپی یه‌که‌م، به‌غدا، ۱۹۷۹.

جلال غریب، کمال: *که‌مال‌نامه، فهره‌نگی زانستی عهره‌بی -*

- ئینگلیزی - کوردی، سلیمانی، چاپی یه کهم، ۲۰۰۳.
- حییم، سلیمان: فرهنگ معاصر فارسی انگلیسی حییم (کوچک). تهران، انتشارات فرهنگ معاصر، چاپ هشتم، ۱۳۸۰.
- خالد گولی، مسعود: فرهنگه‌نگی گولی (فارسی - کوردی). هه‌ولپیر (ارییل)، چاپخانه‌ی وه‌زاره‌تی په‌روه‌رده، چاپی یه کهم، ۲۰۰۲.
- خضری، سید شهاب: فرهنگ گیاهان دارویی کردستان. دانشگاه کردستان، سنندج، چاپ اول، ۱۳۸۱.
- دباغ، فیصل: ئینسکلۆپیدیای ئابووری، عه‌ره‌بی - ئینگلیزی - کوردی. هه‌ولپیر (ارییل)، چاپخانه‌ی وه‌زاره‌تی په‌روه‌رده. چاپی یه کهم، ۲۰۰۱.
- ذیحی، عبدالرحمان: قامووسی زمانی کوردی (ئه‌لف و بی). ارومیه، انتشارات صلاح‌الدین ایوبی، ۱۳۶۷.
- سعداله، صلاح: قامووسا سه‌لا‌حه‌دین. ئینگلیزی - کوردی. چاپی یه کهم، ۱۹۹۸.
- شرفکندی، عبدالرحمان (هه‌زار): فرهنگ فارسی - کردی (دستنویس).
- شرفکندی، عبدالرحمان (هه‌زار): هه‌نانه بۆرینه (فرهنگ کردی - فارسی). تهران، انتشارات سروش، چاپ اول، ۱۳۶۹.
- صدری‌افشار، غلامحسین - حکمی، نسرین - حکمی، نسترن: فرهنگ معاصر فارسی /مروز. (ویرایش چهارم)، تهران، انتشارات فرهنگ معاصر، ۱۳۸۱.
- عارف، همه‌که‌ریم: گۆفه‌ند و زنار، به‌رگی یه کهم (ء - س). ده‌زگای چاپ و بلاو کردنه‌وه‌ی موکوریانی، هه‌ولپیر (ارییل)، چاپی یه کهم، ۲۰۰۶.

عمید، حسن: فرهنگ عمید (۲جلدی)، کتابخانه‌ی ابن سینا، تهران، چاپ
۱۳۳۷.

کاویان، فتاح: *حه‌وته‌وانه*، سلیمانی ده‌زگای چاپ و بلاوکردنه‌وه‌ی
سه‌رده‌م، چاپی یه‌که‌م، ۲۰۰۰.

کریم، رزگار: *فه‌ره‌ه‌نگی ده‌ریا (عه‌ره‌بی - کوردی)*، (۲جلدی).
سلیمانی، وه‌زاره‌تی رۆشنیری، ۲۰۰۵.

کریمپور، کریم: *خوه‌ره‌ه‌لات*. فرهنگ گویش کردی کلهری
(کرمانشاهی)، کردی - فارسی، (۳جلدی)، کرمانشاه، نشر صبح روشن.
۱۳۸۰.

کریمی‌دوستان، غلامحسین: *کردی ایلامی (بررسی گویش بدره)*.
تهران، باغ نو، ۱۳۸۰.

مردوخ کردستانی، شیخ محمد: *فرهنگ مردوخ*. سنندج، انتشارات
غریقی، چاپ دوم، ۱۳۶۲.

موکریانی، گیو: *فه‌ره‌ه‌نگی کوردستان*. هه‌ولێر(اربیل)، ده‌زگای چاپ و
بلاوکردنه‌وه‌ی ئاراس، چاپی یه‌که‌م، ۱۹۹۹.

نانه‌وه‌زاده، عه‌لی، *فه‌ره‌ه‌نگی هه‌رمان (کوردی - کوردی)*. تهران،
توکللی، چاپی یه‌که‌م، ۱۳۷۹.

نجیب سردشتی، بهزاد: *سازشناسی موسیقی کردی*. تهران، انتشارات
توکللی، چاپ اول، ۱۳۸۵.

نظام‌الدین، فاضل: *فه‌ره‌ه‌نگی شیرین (عه‌ره‌بی - کوردی)*. سلیمانی،
ده‌زگای چاپ و بلاوکردنه‌وه‌ی سه‌رده‌م، چاپی یه‌که‌م، ۲۰۰۲.

